

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตาม
หลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดแม่วิมวิตยา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษา
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5

The Relationship Between Factors Affecting the Effectiveness of Academic
Administration in Accordance with the Tri-Sikkhā at Wat Mae Rim Wittaya
School under the Office of the Buddhist General Education, Region 5

พระครูศาสนกิจโกศล (ศรายุทธ Wachirapanyo, Thawichai)¹, พระครูวรสุตสุนทร (พระมหาวีระ อคฺคจิตฺโต, Mongkol)²,
พระมหาสุขสันต์ พุทธิปัญโญ (สุขสงคราม)², พระครูสิริปริยัตยาภिरัต (ณรงค์ สิทธิ)²

Phrakru Sasanakitkosol (Sarayut Wachirapanyo, Thawichai)¹, Phrakhru Worasutasoonthorn
(Phramaha Weera Akkachitto, Mongkol)², Phramaha Suksan Buddhapanyo (Suksongkram)²,
Phra Khru Siripariyattayaphirat (Narong Sitthi)²

โรงเรียนวัดแม่วิมวิตยา¹, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่²

Wat Mae Rim Wittaya School¹, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus¹

Corresponding Author E-mail: phrakrusasanakitkosol@gmail.com

Article Info

Research Article

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การบริหาร
งานวิชาการ; ไตรสิกขา; พระปริยัติ
ธรรมแผนกสามัญศึกษา

Keywords : Effectiveness,
Academic Administration,
Tri-Sikkhā, Buddhist General
Education.

Received: 4/11/2025

Revised: 23/12/2025

Accepted: 27/12/2025

Published online: 28/12/2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) ศึกษาระดับ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา
2) ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา 3)
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
ตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนวัดแม่วิมวิตยา สังกัดสำนักงานเขต
การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5 เครื่องมือวิจัยคือ
แบบสอบถาม กลุ่มประชากรเป็นผู้บริหารและครูของโรงเรียน จำนวน
25 รูป/คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยสำคัญ 5 ด้านอยู่ในระดับมาก
โดยเด่นที่ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและความสามารถในการ
จัดการเรียนรู้ของครู สะท้อนความพร้อมของระบบสนับสนุน เช่น งบ
ประมาณ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ขณะที่ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเข้มแข็งด้านการประเมินผลการเรียนรู้และ
การพัฒนาหลักสูตร แสดงการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพตั้งแต่การ

วางแผนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินตามสภาพจริง และการนำผลไปปรับปรุง 2) เมื่อพิจารณาตามหลักไตรสิกขา พบว่า (1) ศีล คือ จริยธรรมทางวิชาการและระเบียบวินัยของผู้เรียนและครูที่ดีขึ้น บทบาทหน้าที่ชัดเจน (2) สมาธิ คือ บรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อสมาธิ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และการจัดการชั้นเรียนเป็นระบบ (3) ปัญญา คือ หลักสูตร สื่อ และการวัดประเมินเน้นคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และเรียนรู้จากงานจริง ส่งผลให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางปัญญาเพิ่มขึ้น 3) ด้านความสัมพันธ์พบว่า ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันเป็นบวกตั้งแต่ปานกลางถึงสูงอย่างมีนัยสำคัญ โดยภาวะผู้นำทางวิชาการและความสามารถครูสัมพันธ์สูงกับประสิทธิผลทุกด้าน ($r = .75$) ส่วนงบประมาณ สื่อ และแหล่งเรียนรู้สัมพันธ์ระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง ($r = .60-.67$) และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนชี้ว่า 4 ตัวแปร (ภาวะผู้นำ ความสามารถครูงบประมาณ สื่อ นวัตกรรม) อธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลได้ร้อยละ 76 ($R^2 = .76$) สนับสนุนการขับเคลื่อนประสิทธิผลตามหลักศีล สมาธิ และปัญญาให้เกิดขึ้นจริงในระดับผู้เรียน ครู และระบบงานวิชาการของโรงเรียน

Abstract

This research article has three objectives, 1) to examine the level of factors influencing the effectiveness of academic administration based on the Threefold Training (Tri-sikkhā); 2) to investigate the level of effectiveness of academic administration in accordance with the Threefold Training; and 3) to explore the relationship between these factors and the effectiveness of academic administration grounded in the Threefold Training at Wat Mae Rim Witthaya School, under the Office of the General Education Division of the Pali Education Area Office, Region 5. A questionnaire was used as the research instrument. The population consisted of the school administrators and teachers, totaling 25 monks/personnel.

The findings indicated that 1) the five key factors were rated at a high level, particularly the administrators' academic leadership and teachers' instructional management capacity, reflecting the readiness of supporting systems such as budget allocation, instructional media, and learning resources. Overall effectiveness of academic administration was also at a high level, with strengths in learning assessment and curriculum development, demonstrating the quality cycle from curriculum planning and instructional implementation to authentic assessment and the use of results for improvement. 2) When examined through the Threefold Training, the results showed that: (1) **Sīla (moral discipline)** academic ethics and discipline among students and teachers improved, with clearer roles and responsibilities; (2) **Samādhi (concentration)** the learning environment fostered concentration, classroom participation, and systematic classroom management; and (3) **Paññā (wisdom)** curriculum, instructional media, and assessment emphasized analytical thinking, problem-solving, and learning through real tasks, leading to

enhanced cognitive competencies among learners. 3) Regarding relationships, Pearson's correlation coefficients were positive and statistically significant, ranging from moderate to high. Academic leadership and teachers' instructional capacity were strongly associated with effectiveness across all dimensions ($r = .75$). Budget, instructional media, and learning resources showed moderate to relatively high correlations ($r = .60-.67$). Stepwise multiple regression analysis further revealed that four predictors (leadership, teachers' capacity, budget, and innovative media) explained approximately 76% of the variance in effectiveness ($R^2 = .76$), supporting the practical advancement of effectiveness in terms of *Sīla*, *Samādhi*, and *Paññā* at the levels of students, teachers, and the school's academic system.

บทนำ

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญที่สุดของสถานศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นกลไกหลักที่เชื่อมโยงไปสู่ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ซึ่งก็คือ “คุณภาพของผู้เรียน” ที่ต้องมีทั้งความรู้ ทักษะ คุณธรรม และความสามารถในการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพงานวิชาการจึงถือเป็นแกนกลางของระบบบริหารโรงเรียน โดยจะครอบคลุมถึงการวางแผนหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนพัฒนาการเรียนรู้อ การพัฒนาครู การวัดและประเมินผล ตลอดจนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย

ในสถานศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นระบบการศึกษาที่บูรณาการระหว่างพุทธศาสนาและการศึกษาสามัญ ภารกิจในการบริหารงานวิชาการจึงมีความซับซ้อนมากกว่าสถานศึกษาทั่วไป เนื่องจากต้องผสมผสานเนื้อหาธรรมะตามพระไตรปิฎกเข้ากับหลักสูตรวิชาสามัญ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด อีกทั้งยังต้องดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรทางพระพุทธศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตของพระภิกษุสามเณรผู้เป็นนักเรียนตามหลักมงคลสูตรข้อพหุสูตร คือ การเรียนรู้ศึกษาให้มาก (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 31 ข้อ 8: 560) สอดคล้องกับผลลัพธ์ผู้เรียนที่เน้นความรู้ และตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 20 ข้อ 82: 309) ซึ่งเป็นมาตรฐานผลลัพธ์การศึกษาเชิงพุทธ และในสังคาลสูตรที่แสดงบทบาทครูและศิษย์ในการบริหารวิชาการของโรงเรียน โดยกำหนดหน้าที่ซึ่งกันและกันระหว่างศิษย์และครู คือ ศิษย์เคารพ ตั้งใจเรียน รับคำสอน และครูฝึกสอน และอบรมวินัยที่ดีให้ศิษย์ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 11 ข้อ 242: 199)

โรงเรียนวัดแม่วิทยา ซึ่งเป็นสถานศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5 เป็นตัวอย่างของโรงเรียนที่พยายามพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ผ่านการสนับสนุนจากทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม การพัฒนางานวิชาการให้ “ประสิทธิผล” อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดี ประกอบกับปัจจัยภายในหลายประการ เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มุ่งเน้นความเป็นวิชาชีพ การมีส่วนร่วมของครู ความพร้อมของสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ รวมไปถึงระบบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยจำนวนมากที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยภายในองค์กรมีอิทธิพลอย่างมากต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานในโรงเรียน เช่นงานวิจัยของ ยุคลธร แสงชัยศรียากุล และธดา สิทธิธาดา (2565: 159-174) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับสูงและทำนายประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะมิติการจัดการเรียนรู้และการนิเทศติดตาม ค่าสหสัมพันธ์สูงและกำลังพยากรณ์รวม 96.6% ซึ่งบทบาทผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารทำให้ระบบหลักสูตรมีคุณภาพ ในขณะที่ จักรพันธ์ แก้วพันธ์ และพิภพ วังเงิน (2566: 19-35) พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก และเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การนิเทศ สื่อนวัตกรรม และการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนคุณภาพ การสอนโดยตรง ในงานวิทยานิพนธ์ของ พระจรัสชัย บุญญาวิโร (ทองปิว) (2563: ก) พบว่า 1. ปัจจัยการบริหาร และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ ครูพระ และครูฆราวาส โดยรวม อยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ ครูพระ และครูฆราวาส โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3. ปัจจัยการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ ครูพระ และครูฆราวาส ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมีขนาดแตกต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านมีด้านผู้บริหาร มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็น มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง 4. ปัจจัยการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ ครูพระและครูฆราวาส ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 6. ปัจจัยการบริหารของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 ด้านผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านชุมชน และด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีมีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจ พยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ร้อยละ 72.20 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 28768 7. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านชุมชน ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี และด้านผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะเจาะจงในบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่มีความเฉพาะตัวจำนวนน้อย โดยเฉพาะในระดับรายโรงเรียน เช่น โรงเรียนวัดแม่วิทยา ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ โดยมุ่งหวังให้สามารถระบุปัจจัยที่สำคัญ และเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาระบบบริหารทางวิชาการให้เกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ และยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดแม่ริมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5
- 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดแม่ริมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดแม่ริมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดแม่ริมวิทยา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5 จำนวน 25 รูป/คน

เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (2) ความสามารถในการจัดการเรียน (3) การสนับสนุนงบประมาณ (4) แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (5) ความเพียงพอของสื่อและนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ตอนที่ 3 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ (1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) พัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ประกันคุณภาพภายใน (4) ประเมินผลการเรียนรู้ (5) พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการศึกษา (6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้มาตรฐานวัดของลิเคิร์ต 5 ระดับ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามจากนิยามเชิงปฏิบัติการและทบทวนวรรณกรรม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบค่า IOC รายข้อระหว่าง 0.67–1.00 หลังจากนั้นนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มนอกตัวอย่าง 25 คน คำนวณความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วย Cronbach's Alpha = .988

การเก็บรวบรวมข้อมูล จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แจกเก็บกับกลุ่มตัวอย่างครบตามขั้นตอน หลังจากนั้น ปรับปรุงตามคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาและเก็บข้อมูลภาคสนาม

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์ระดับปัจจัยและประสิทธิผล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิผล ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) และการพยากรณ์ โดยใช้การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อระบุปัจจัยเชิงพยากรณ์ของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ผลการวิจัย

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดแม่มิมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 25 คนพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 22 คน (88.00%) รองลงมาหญิง 3 คน (12.00%) สะท้อนโครงสร้างกำลังคนที่มีผู้ชายมีสัดส่วนสูงในบริบทสถานศึกษา ซึ่งควรระวังอคติของข้อมูลที่อาจโน้มเอียงตามประสบการณ์ของเพศชาย ส่วนใหญ่จบปริญญาตรี 16 คน (64.00%) รองลงมา ปริญญาโท 9 คน (36.00%) และไม่มีผู้จบปริญญาเอก โครงสร้างวุฒิระดับนี้สอดคล้องกับองค์ประกอบกำลังครูในโรงเรียนขนาดกลางทั่วไป และส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครู 21 คน (84.00%) และผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน (16.00%) ข้อมูลนี้ชี้ว่าเสียงตอบแบบสอบถามสะท้อนมุมมองเชิงปฏิบัติการสอนเป็นหลัก ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป 10 คน (40.00%) 5-10 ปี 8 คน (32.00%) น้อยกว่า 5 ปี 7 คน (28.00%) โดยรวมชี้ว่าเป็นกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ค่อนข้างสูง ซึ่งเอื้อต่อการให้ข้อมูลเชิงลึกด้านการบริหารวิชาการ สรุปลักษณะตัวอย่างมีสัดส่วนครูสูงและมีประสบการณ์มาก ส่งผลให้ผลการประเมินต่าง ๆ มีฐานจากประสบการณ์ปฏิบัติจริงในชั้นเรียน และสะท้อนสภาพการทำงานจริงของโรงเรียนได้ดี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (เฉลี่ยรวม = 4.45 SD = 0.66 ระดับ มาก) จุดแข็งอยู่ที่ความรู้จำเป็นต่อการบริหารวิชาการ (เฉลี่ย=4.80) และความสามารถบริหารวิชาการของสถานศึกษา (เฉลี่ย=4.68) รวมถึง การส่งเสริมคุณภาพการสอนตามหลักสูตร (เฉลี่ย=4.56) สะท้อนบทบาทผู้นำทางวิชาการที่ชัดเจน ส่วนมิติที่ยังพัฒนาได้คือ การจูงใจและการประสานความร่วมมือ (เฉลี่ย=4.20) ซึ่งแม้จะระดับมาก แต่ต่ำกว่ารายการอื่นเล็กน้อย ส่วนความสามารถในการจัดการเรียน (เฉลี่ยรวม = 4.36 SD = 0.71 ระดับมาก) ครูมีความเชี่ยวชาญเนื้อหาและรักษาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร (เฉลี่ย=4.48) จุดแข็งครอบคลุมการวางแผน ออกแบบกิจกรรม และประเมินตามสภาพจริง ขณะที่มิติที่ควรเสริมคือการคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (เฉลี่ย=4.20) เพื่อยกระดับสู่การสอนแบบ Personalized มากขึ้น

ทรัพยากรได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณ (เฉลี่ยรวม = 4.15 SD = 0.83 ระดับมาก) ระบบงบประมาณโดยรวมมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (เฉลี่ย=4.36) และการจัดสรรตามแผนงานวิชาการ (เฉลี่ย=4.24) อย่างไรก็ตาม การระดมทรัพยากรจากภายนอก (เฉลี่ย=3.88) ยังเป็นจุดที่สามารถขยายเครือข่าย/แหล่งทุนเพื่อความยั่งยืนได้ การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (เฉลี่ยรวม = 4.18 SD = 0.74 ระดับมาก) โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้สอดคล้องบริบท และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (เฉลี่ย=4.28) แต่ยังมีพื้นที่พัฒนาเรื่อง ความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ภายใน (เฉลี่ย=4.12) เพื่อรองรับรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างและขยายโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน และความเพียงพอของสื่อวัสดุเครื่องมือเพื่อการศึกษา (เฉลี่ยรวม = 4.06 SD = 0.85 ระดับมาก) มีระบบเบิกจ่ายตามระเบียบและตรงตามต้องการ (เฉลี่ย=4.24) และครูใช้สื่อได้มีประสิทธิภาพ (เฉลี่ย=4.20) จุดที่ยังต้องเสริมคือ เจ้าหน้าที่ดูแลอุปกรณ์/เทคโนโลยีโดยเฉพาะ (เฉลี่ย=3.88) เพื่อเพิ่มความพร้อมใช้งานและการบำรุงรักษา

โดยภาพรวมสอดคล้องกับหลักไตรสิกขา ดังนี้ (1) ศีล คือ จริยธรรมและวินัยงานวิชาการที่เข้มแข็งขึ้น (2) สมาธิ คือ เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อสมาธิ การมีส่วนร่วม และการจัดชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ และ (3) ปัญญา คือ หลักสูตร สื่อ การประเมินมุ่งคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และเรียนรู้จากงานจริง ส่งผลให้สมรรถนะผู้เรียนเด่นชัดขึ้น กล่าวโดยรวม หากยกระดับภาวะผู้นำและสมรรถนะครู ควบคู่การลงทุนทรัพยากรที่จำเป็น โรงเรียนจะยิ่งบรรลุผลตามศีล สมาธิ และปัญญาได้ดียิ่งขึ้น

สรุปภาพรวม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูชาย วุฒิปริญญาตรี และมีประสบการณ์สูง ทำให้ผลการประเมินมีฐานจากประสบการณ์การสอนจริงและเข้าใจระบบงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี ปัจจัยเชิงระบบและเชิงบุคคล ทุกด้าน อยู่ระดับมาก โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และ สมรรถนะการจัดการเรียนของครู เป็นแรงขับเคลื่อนต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ขณะที่งบประมาณภายนอก ความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ภายใน และกำลังคนดูแลสื่อ/เทคโนโลยี เป็นประเด็นเชิงทรัพยากรที่ยังมีช่องว่างพัฒนา ข้อเสนอเชิงปฏิบัติ ควรเสริมมาตรการแรงจูงใจและสร้างความร่วมมือข้ามฝ่าย เพื่อยกระดับพลังทีมรอบผู้บริหาร พัฒนาการสอนแบบ Personalized/Universal Design for Learning (UDL) เพื่อรองรับความต่างของผู้เรียน และขยายเครือข่ายทรัพยากรภายนอก/ทุน และเพิ่มเจ้าหน้าที่เทคนิคดูแลสื่ออุปกรณ์ เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีเกิดผลเต็มศักยภาพ

2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดแม่วิทยา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5

สรุปภาพรวมประสิทธิผล ค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน เรียงจากมากไปน้อย พบว่า การประเมินผลการเรียนรู้ 4.41 (มาก) รองลงมาคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4.37 (มาก) การประกันคุณภาพภายใน 4.37 (มาก) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4.36 (มาก) การพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม 4.26 (มาก) และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.25 (มาก) สรุปเฉลี่ยภาพรวมทั้งตอน (ถัวเฉลี่ย 6 ด้าน) เท่ากับ 4.34 อยู่ในระดับมาก สะท้อนว่าโรงเรียนมีระบบและการขับเคลื่อนงานวิชาการที่มีประสิทธิผลค่อนข้างสูงอย่างสม่ำเสมอในทุกมิติ

จุดแข็งสำคัญ คือ ภาวะผู้นำเชิงหลักสูตรของผู้บริหารโดดเด่น ผู้บริหารเป็นผู้นำการพัฒนาหลักสูตรได้ค่าสูงสุด 4.52 (มากที่สุด) ซึ่งว่ามีทิศทาง นโยบาย และแรงขับเคลื่อนในการทำงานด้านหลักสูตร ระบบการประเมินผลการเรียนรู้มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยด้านนี้สูงสุดในบรรดา 6 ด้าน (4.41) โดยเฉพาะการส่งเสริมวิธีประเมินตามสภาพจริง (4.48) แสดงถึงการประเมินที่สอดคล้องบริบทผู้เรียนและหลักสูตร ระบบภายในด้านกระบวนการเรียนรู้และประกันคุณภาพแข็งแรง ทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ย 4.37 (มาก) สืบถึงการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ควบคู่การติดตามและนำผลประเมินไปปรับปรุงคุณภาพ

ประเด็นที่ยังมีช่องพัฒนา มีหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องบริบทพื้นที่ เฉลี่ย 4.28 (มาก) แต่ยังต่ำสุดในหมวดหลักสูตร มีพื้นที่พัฒนาความเฉพาะของพื้นที่และอัตลักษณ์ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี ห้องคอมพิวเตอร์ทันสมัยเหมาะสม เฉลี่ย 4.12 (มาก) ยังสามารถยกระดับสเปก การเข้าถึง การบำรุงรักษา เพื่อรองรับการเรียนรู้ดิจิทัล เครือข่ายวิชาการภายนอก เครือข่ายเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น เฉลี่ย 4.12 (มาก) ซึ่งควรขยายความร่วมมือและเวทีแลกเปลี่ยนให้กว้างขึ้น

ข้อเสนอเชิงปฏิบัติ ยกระดับหลักสูตรท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม ตั้งคณะทำงานร่วม ครู ชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น และเกณฑ์ติดตามผลสัมฤทธิ์เฉพาะบริบท ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และระบบดูแล จัดทำแผนปรับปรุงห้องคอมฯ และเครือข่าย และกำหนด เจ้าหน้าที่เทคนิค ดูแลสื่อและอุปกรณ์ พร้อมคู่มือ และ Service Level ภายใน ขยายเครือข่าย PLC การวิจัยในชั้นเรียนระหว่างโรงเรียน สร้างความร่วมมือ (MOU) กับชุมชนปฏิบัติการครูข้ามโรงเรียน จัดเวทีนำเสนอ Best Practice และโจทย์วิจัยร่วม และเผยแพร่บนช่องทางดิจิทัลของเขตและเครือข่าย คงความเข้มแข็งด้านการประเมินตามสภาพจริง พัฒนาชุดเครื่องมือประเมิน (Rubrics/Portfolio/Project-based) และอบรมโค้ชครูเพื่อรักษามาตรฐานและความสม่ำเสมอ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดแม่วิมวิทยามีความโดดเด่นในด้านการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับระบบการศึกษาสามัญ โดยยึดหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนและขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ในด้านศิลป โรงเรียนส่งเสริมจริยธรรม วินัย และความรับผิดชอบในหมู่ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ทำให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่สงบ เรียบร้อย และมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในด้านสมาธิ การจัดการกระบวนการเรียนรู้และบรรยากาศภายในห้องเรียน เกื้อหนุนต่อสมาธิและความตั้งใจเรียน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงวิชาการที่มั่นคง ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบ และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ในด้านปัญญา หลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ถูกพัฒนาให้เน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งผลให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางปัญญา และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับมากอย่างครอบคลุม โดยมี ภาวะผู้นำเชิงหลักสูตร และระบบประเมินผลการเรียนรู้ เป็นหัวใจหลัก ขณะที่หลักสูตรท้องถิ่นเทคโนโลยี เครือข่ายภายนอก คือ คณียกสำคัญที่จะผลักดันจากมากไปสู่มากที่สุด ได้อย่างยั่งยืน

3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดแม่วิมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's r) พบว่า ปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดแม่วิมวิทยา โดยมีระดับความสัมพันธ์ตั้งแต่ปานกลางถึงสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ค่า r รวม 0.75 ระดับความสัมพันธ์สูง ความสามารถในการจัดการเรียน ค่า r รวม 0.75 ระดับความสัมพันธ์สูง ความเพียงพอของสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ค่า r รวม 0.65 ระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง การสนับสนุนงบประมาณ ค่า r รวม 0.67 ระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ค่า r รวม 0.60 ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

สรุปผล ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ สูงที่สุด กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และ ความสามารถในการจัดการเรียน ($r = 0.75$) แสดงให้เห็นว่า หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง และครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ส่วนปัจจัยด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ($r = 0.60$) มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง สะท้อนถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ที่ยังมีช่องว่างในการพัฒนาเพิ่มเติม โดยสรุป ปัจจัยทั้ง 5 ด้านมีความสัมพันธ์

เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\text{Sig.} < .01$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางการบริหารที่ว่า ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และครูที่มีศักยภาพสูง เป็นรากฐานสำคัญของความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

การวิเคราะห์เชิงพหุคูณพบว่า มี ตัวแปรอิสระ 4 ตัว ที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดแม่ริมวิทยา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\text{Sig.} < .01$) ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ความสามารถในการจัดการเรียน การสนับสนุนงบประมาณ ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรวม ($R = 0.87, R^2 = 0.76$) หมายความว่า ตัวแปรทั้ง 4 นี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการได้ถึง ร้อยละ 76

ถือว่าเป็นแบบจำลองที่มีความแม่นยำสูงในการพยากรณ์

สมการถดถอยพยากรณ์ โดยที่

- = ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
- = ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
- = ความสามารถในการจัดการเรียน
- = การสนับสนุนงบประมาณ
- = ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา

ผลสรุป พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ($\beta = 0.612$) เป็นตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ สะท้อนว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง จะสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนา และควบคุมกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการจัดการเรียน ($\beta = 0.401$) มีอิทธิพลรองลงมา แสดงถึงบทบาทสำคัญของครูในฐานะผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การสนับสนุนงบประมาณ ($\beta = 0.272$) ชี้ให้เห็นว่างบประมาณที่จัดสรรอย่างมีระบบและคุ้มค่า มีส่วนเสริมความสำเร็จของงานวิชาการ ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรม ($\beta = 0.211$) สะท้อนว่าสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เพียงพอช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของการบริหารและการเรียนการสอนในภาพรวม

ความสัมพันธ์ของปัจจัยเหล่านี้สะท้อนว่า การบริหารงานวิชาการที่ประสบผลสำเร็จตามหลักไตรสิกขา จำเป็นต้องอาศัยทั้งภาวะผู้นำที่มีธรรมาภิบาล ครูผู้มีสมรรถนะสูง และระบบสนับสนุนด้านทรัพยากรที่เข้มแข็ง ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลลัพธ์ของ ศีล คือ คุณธรรมและวินัย สมาธิ คือ ความตั้งใจและระบบการเรียนรู้ที่มั่นคง และปัญญา คือ การคิดวิเคราะห์และเรียนรู้อย่างลึกซึ้งอย่างครบถ้วนและยั่งยืนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

สรุปภาพรวม ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ความสามารถในการจัดการเรียนของครูผู้สอน เป็นปัจจัยเสริมที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญ การสนับสนุนงบประมาณและสื่อ นวัตกรรม เป็นปัจจัยเชิงทรัพยากรที่มีบทบาทสนับสนุนความสำเร็จโดยรวม แบบจำลองการพยากรณ์ที่ได้สามารถอธิบายผลการบริหารงานวิชาการได้ถึง ร้อยละ 76 ซึ่งอยู่ในระดับสูง แสดงถึงความเหมาะสมของปัจจัยทั้ง 4 ในการใช้เป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษา

อภิปรายผล

บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเป็นตัวทำนายหลัก ผลถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการวิจัยนี้ชี้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสูงสุด ($\beta=0.612$) และมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับทุกมิติ ($r=0.75$) ซึ่ง สอดคล้องกับงานของ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล (2567: 14-27) ที่พบว่าพฤติกรรมการภาวะผู้นำของผู้บริหารในระดับมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่า คุณภาพผู้นำ คือกลไกหลักที่ขับเคลื่อนคุณภาพวิชาการในทุกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงอุดมศึกษา

ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นตัวทำนายหลัก สอดคล้องกับข้อค้นพบในระดับอุดมศึกษา ที่ชี้ว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อผลการบริหารวิชาการอย่างมีนัยสำคัญ (ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล, 2567: 14-27) ซึ่งช่วยยืนยันว่า คุณภาพผู้นำ เป็นเงื่อนไขร่วมสำคัญในทุกระดับการศึกษา ซึ่งองค์ประกอบความสุขและวัฒนธรรมองค์กรนี้ เกื้อหนุนคุณภาพวิชาการ จากความสัมพันธ์เชิงบวกของงบประมาณ สื่อ เทคโนโลยี และการสนับสนุนครู สอดคล้องกับแนวคิด องค์กรแห่งความสุข ที่พบว่าเมื่อบุคลากรมีคุณธรรม น้ำใจงาม การทำงานเป็นทีม และการสนับสนุนที่เพียงพอ ผลงานทางวิชาการและทักษะต่อองค์กรจะดีขึ้น (ทัศนีย์ พงษ์สุพรรณ ประพรทิพย์ คุณากร พิทักษ์ และนวัตกร หอมสิน, 2562: 218-231) ตลอดจนหลักฐานเชิงพัฒนาโปรแกรม Happy Workplace ในสถานศึกษาเอกชนที่ยืนยันประสิทธิภาพเกินเกณฑ์ (กาญจนา ช่วยชู, ไกรเดช ไกรสกุล และสุรพงศ์ เอื้อศิริพร ฤทธิ, 2561: 150-158) ทุนมนุษย์ และโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี เป็นคัมภีร์สำคัญ

ผลที่เป็นปัจจัยต่อมา คือ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี สอดคล้องกับข้อเสนอว่าการจัดการความสุขในสถานศึกษายุคแข่งขันเชิงปัญญาต้องพัฒนาควบคู่ คน เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมงาน (อดิคุณ สันธนา ปัญญา, อภิธีร ทรงบัณฑิตย์, ราชนัย บุญธิมา และวีระ สุภากิจ, 2557) รวมถึงหลักฐานระดับโรงเรียนที่ชี้ว่าการจัดระบบบุคคล กระบวนการ และสถานที่อย่างเหมาะสมจะยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ (ณิชนันท์ ศรีวิสิทธิ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์, 2563: 32-47)

ประเด็นที่ไม่สอดคล้องหรือยังอ่อนกว่าเกณฑ์อื่น คือ แหล่งเรียนรู้ภายในและเครือข่ายภายนอก มีความสัมพันธ์เพียงระดับปานกลางในบางตัวชี้วัด สวนทางกับงานที่เน้นบทบาทของสังคมแห่งการเรียนรู้และเครือข่ายว่าเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก เช่น โครงสร้างความสุขทางสังคม เช่นในงานศึกษาของ พิกุล พุ่มช้าง และปริญญา มีสุข, 2560: 647-663) ซึ่งที่โรงเรียนยังใช้ไม่เต็มศักยภาพ หรือโอกาสเข้าถึงและการเชื่อมโยงยังไม่ทั่วถึงเท่าปัจจัยด้านผู้นำ ครู และงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลบางรายการ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ อยู่ค่าต่ำกว่ารายการอื่นเล็กน้อย ไม่สอดคล้องกับข้อเสนอที่ให้เทคโนโลยีเป็นหัวใจคู่ขนานภาวะผู้นำและทุนมนุษย์ (อดิคุณ สันธนา ปัญญา, อภิธีร ทรงบัณฑิตย์, ราชนัย บุญธิมา และวีระ สุภากิจ, 2557: 15-32) จึงควรกำหนดแผนปรับปรุงและระบบดูแลเฉพาะทางให้ชัด ควรมีการเสริมพลังผู้นำวิชาการระดับโรงเรียนในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงหลักสูตร ข้อมูล และการโค้ชครูอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นตัวแปรที่สัมพันธ์และทำนายผลได้สูงสุด การยกระดับสมรรถนะครูแบบตรงจุด โดยมุ่งเน้นการสอนเชิงรุกและการประเมินตามสภาพจริงที่สัมพันธ์สูงกับผลลัพธ์ พร้อมพัฒนา Personalized/UDL เพื่ออุดจุดอ่อนเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล การลงทุนด้านทรัพยากร สื่อ และเทคโนโลยี

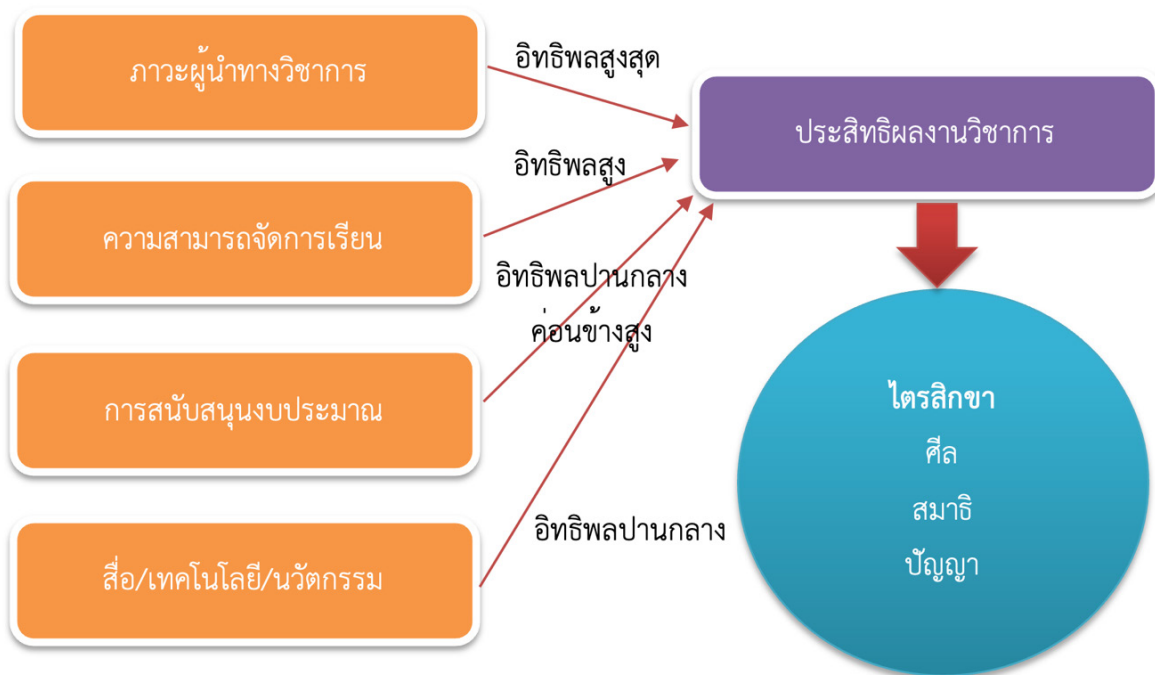

ให้ถึงห้องเรียน โดยการจัดหาบำรุงรักษา และสนับสนุนการใช้จริง พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่เทคนิค ลดคอขวดของการเข้าถึง การขยายเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ (PLC) จากภายนอก การทำความร่วมมือ (MOU) โดยการแลกเปลี่ยนสื่อวิธีสอน และการวิจัยห้องเรียน ให้แหล่งเรียนรู้กลายเป็นตัวแปรที่สัมพันธ์สูงขึ้นในระยะถัดไป

สรุปคิงานนี้ตอบโจทย์ทั้ง 3 วัตถุประสงค์อย่างชัดเจน ดังนี้ (1) ปัจจัยสำคัญอยู่ระดับมาก (2) ประสิทธิภาพด้านวิชาการอยู่ระดับมาก และ (3) ความสัมพันธ์เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะภาวะผู้นำ และความสามารถของครู ซึ่งสอดคล้องกับองค์ความรู้ว่าด้วยภาวะผู้นำ ความสุของค์กร ทุนมนุษย์ และเทคโนโลยีในสถานศึกษา ขณะเดียวกันก็ชี้ช่องว่างที่ยังไม่สอดคล้องเต็มที่ในประเด็นแหล่งเรียนรู้และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล อันเป็นแนวทางพัฒนาที่ชัดเพื่อยับจากมากไปสู่มากที่สุดอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการศึกษา สามารถเขียนแผนผังองค์ความรู้ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดแม่ริมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5

ที่มา: ผู้วิจัย

อธิบายได้ว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และความสามารถในการจัดการเรียนของครู ทั้งคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงกับประสิทธิผล แปลว่าถ้าผู้บริหารมีความชัดเจนในด้านวิสัยทัศน์และนโยบายหลักสูตร และครูมีความเข้มแข็งในด้านการออกแบบ การสอน และการประเมินจริงตามสภาพ ผลงานวิชาการของโรงเรียนจึงได้รับการยอมรับในด้านประสิทธิภาพ ส่วนในด้านงบประมาณ และสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นปัจจัยช่วยหนุนให้การสอนเดินได้คล่องและคุณภาพเสถียร ยิ่งจัดสรรงบประมาณและมีสื่อเพียงพอและมีระบบดูแล ย่อมส่งอิทธิพลต่อประสิทธิผลให้ดียิ่งขึ้น

สรุป

โดยสรุป โรงเรียนมีระบบวิชาการที่เข้มแข็งและมีประสิทธิผลระดับมากในทุกมิติ ปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญคือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและความสามารถในการจัดการเรียนของครู ส่วนประเด็นพัฒนาที่ควรเร่งรัด ได้แก่ การเสริมแรงจูงใจและความร่วมมือข้ามฝ่าย การสอนแบบ Personalized/UDL การระดมทรัพยากรภายนอก การเพิ่มเจ้าหน้าที่เทคนิคดูแลสื่ออุปกรณ์ และการขยายความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ หากดำเนินการตามปัจจัยหลักและทรัพยากรนี้อย่างเป็นระบบ คาดว่าจะยกระดับจากมากไปสู่มากที่สุด ได้ตามพยากรณ์ของแบบจำลองที่อธิบายความแปรปรวนได้ถึงร้อยละ 76

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้วางแผนพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ และสร้างระบบสนับสนุนครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 2) ควรประยุกต์ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณและพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในระดับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

- 1) ควรศึกษาปัจจัยเชิงลึกด้านวัฒนธรรมองค์กรและแรงจูงใจในการทำงานของครู เพื่อหาความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในมิติอื่นๆ
- 2) ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเขตอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบและพัฒนาแบบจำลองพยากรณ์ที่ครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ช่วยชู, ไกรเดช ไกรสกุล และสุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์. (2561). “โปรแกรมการพัฒนาศูนย์แห่งความสุขสำหรับสถานศึกษาเอกชน,” **วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช**. 10(2), 150-158. Link: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/120047>
- จักรพันธ์ แก้วพันธ์ และ พิภพ วังเงิน. (2566). “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2.” **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย**. 7(1), 19-35. Link: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sikkha/article/view/271831>
- ณิชนันท์ ศรีวลีรัตน์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2563). “พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนไทรโยคน้อยวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**. (11(2), 32-47. Link: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/242475>
- ทัศนีย์ พงษ์สุพรรณ ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์ และนวัตกร หอมสิน. (2562). “วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อองค์การแห่งความสุขของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาหนองคาย เขต 1.” **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์**. (5(3), 218-231. Link: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDGKKUJ/article/view/51563>
- พระจรัสชัย ปญญารชิโร (ทองปิว). (2563). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิกุล พุ่มช้าง และปริญญา มีสุข. (2560). “การวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถาบันการศึกษาไทย.” **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**. 10 (2), 647-663. Link: <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/97400>
- ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมคง. (2567). “แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.” **วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สบพท.)**. 6(2), 14-27. Link: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/268797>
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ยุคฉัตร แสงชัยศรียากุล และธดาสิทธิ์ ธาตา. (2565). “ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1.” *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 2 (4), 159-174. Link: <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/article/view/262240>
- อติคุณ สันธนาปัญญา, อภิธีร์ ทวงบัณฑิตย์, ราชนัย บุญธิมา และวีระ สุภากิจ. (2557). “การบริหารความสุขในสถานศึกษา.” *วารสารสุทธิปริทัศน์*. 28(88), 15-32. Link: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPU SuthiparithatJournal/article/view/244771>

